

generația

Ce-i de răs?

Lungul drum al zilei către noapte
de Eugene O'Neill

În viață renunță la a-ți mai căuta fericirea, încearcă doar să-ți procuri paliative – altfel spus, mijloace prin care să-ți anesteziezi sentimentele, gândurile! Acesta îmi pare a fi crezul personajelor lui O'Neill. Dar, dacă a trăi înseamnă exclusiv a răbda suferința, atunci la ce bun să-ți continui viața? Date fiind aceste considerații, îmi pot închipui o viziune regizorală în care pasivitatea la supliciu a Tyronilor să fie privită cu dispreț. Doar în limitele unei asemenea dezavuări îmi explic notele comice evidente în spectacolul de la "Nottara".

În seara când am văzut reprezentarea tragediei lui O'Neill, publicul a râs cu poftă. Nu știu dacă efectul de ilaritate exprimă tocmai intenția dramaturgului sau dacă nu cumva acesta minimizează mesajul textului. Spectatorii au simțit, poate, afinități cu personajele posedate de patima băuturii, unii au fost fără îndoială impresionați când și-au recunoscut comportamentul cotidian; însă ar fi fost firesc ca motivația specifică a personajelor să fie mai bine conturată decât aspectele de suprafață, cum sunt

apucăturile de bețivi ale bărbaților Tyrone. În schimb, am impresia că o idee esențială a piesei a fost neglijată: este vorba de relația Tyronilor cu arta. Atitudinea față de artă este în text un element strategic în creionarea personajelor. Pentru tată (James Tyrone) arta oferă modele pe care să le concretizeze în viață; pentru fiu (Edmund Tyrone) arta este un drog, diferit de alcool, altceva decât morfina, dar la fel de eficient pentru a trișa în jocul cu viața. Edmund este obsedat de poeziile "damnaților", James Tyrone este mândru de a fi trăit nu numai în viața obișnuită, ci și în viața ideală a teatrului lui Shakespeare. Dar James Tyrone, așa cum este interpretat în spectacol de Ștefan Sileanu, nu dovedește a fi parcurs experiența shakespeariană. Interpretul dezvăluie o natură relativ echilibrată și o morală sănătoasă, dar nu apare în ipostaza de artist (actor).

Luarea în batjocură a dramei acestor personaje are sens numai ca semn al totalei lipse de speranță pe care o comunică întregul spectacol și, mai insistent, finalul. Spre surprinderea spectatorilor, în ultimul

moment al spectacolului, camera în care se află Tyronii este invadată de o apă ce se scurge din pereți. Astfel conștientizăm că prăbușirea lumii Tyronilor este inevitabilă.

Dacă orice spectacol este o șansă de a-ți nuanța infinitesimal trăirile, atunci **Lungul drum al zilei către noapte** mi se pare valoros prin sentimentul, persistent în memoria mea, că nici o fărâmă din suferință nu poate fi îndepărtată, nici o infimă parte din rău nu poate fi suprimată. Personajele spectacolului se disting prin absența rezistenței în fața tendințelor malefice ale propriului caracter. Nu-și pun vreodată întrebarea dacă ar putea schimba ceva în ele înseși, o asemenea eventualitate nu intră în calcul. Contradicțiile dintre ele nu sunt niciodată foarte dure, pentru că ele se cunosc prea bine și fiecare, cu greșelile sale, este pentru celălalt imposibil de modificat, ca și destinul. Complacerea personajelor este și temeiul perspectivei comice sub care pot fi receptate.

Ioana Șișcu
Teatrologie, anul II

Valeria Seciu și Ștefan Sileanu în **Lungul drum...**

